

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДИРЕКЦИЯ „ФИНАНСИ НА ОБЩИНИТЕ“

ФО № 1/16.01.2020 г.

ДО
КМЕТОВЕТЕ НА ОБЩИНИТЕ

КОПИЕ:

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА
ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ

УКАЗАНИЯ

**ОТНОСНО: СЪСТАВЯНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
БЮДЖЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ И НА
СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА 2020 ГОДИНА**

I. ОБЩА ЧАСТ

Тези указания се издават на основание чл. 97 и чл. 35 от Закона за публичните финанси (ЗПФ).

С тях се определят основните насоки за съставянето и изпълнението на бюджета на общината за 2020 г. във връзка с разпоредбите на Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. (ЗДБРБ за 2020 г.) и на Постановление № 381 на Министерския съвет от 2019 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2020 г. (ПМС № 381 от 2019 г.).

На основание чл. 94, ал. 3 от ЗПФ с решението за приемане на бюджета на общината общинският съвет одобрява и:

- максималния размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през годината по бюджета на общината;
- максималния размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през годината;
- размера на просрочените задължения от предходната година и план-график за разплащане на просрочените задължения от бюджета за текущата година (**приложение № 2**);
- размера на просрочените вземания, които се предвижда да бъдат събрани през бюджетната година;
- лимита за поемане на нов общински дълг, общинските гаранции, които може да бъдат издадени през годината, максималния размер на общинския дълг и на общинските гаранции към края на бюджетната година;
- разчети за финансиране на капиталовите разходи, включващи всички източници за финансиране, включително разпределението на целевата субсидия за капиталови разходи, приета с чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г., по обекти за строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи, включително за съфинансиране и за плащания по заеми за капиталови разходи;
- индикативен годишен разчет за сметките за средства от Европейския съюз по чл. 144 от ЗПФ;
- актуализирана бюджетна прогноза за периода 2020 – 2022 г.

Съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗПФ ръководителите на бюджетните организации са отговорни за изграждането, функциониране и отчитането на системи за финансово управление и контрол в съответствие с действащото законодателство.

Първостепенните разпоредители с бюджет следва да създадат необходимата организация за поддържане на добро финансово състояние и ефективно, ефикасно и икономично използване на бюджетния ресурс. От особено значение е финансовото управление и контрол да се извършва при засилена финансова дисциплина и ясно дефинирани приоритети, като не се поемат ангажименти за разходи, които финансово не са обезпечени и не се допускат просрочени задължения и вземания. За целта следва да се създаде организация за текущо анализиране изпълнението на съответния бюджет с оглед своевременното идентифициране на рисковете и причините за възникване на просрочени задължения и вземания, въз основа на информацията за поети ангажименти за разходи и начислени задължения и за начислените вземания в системата на ПРБ (второстепенни и от по-ниска степен разпоредители с бюджет). Едновременно с това

следва да се предприемат и необходимите мерки за преодоляване на възникналите проблеми.

Следва да се има предвид и спазването на разпоредбите на чл. 26 от Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки относно изготвяне на график за възлагане на поръчките, при подготовката и провеждането на процедури за обществени поръчки.

Обръщаме внимание на чл. 107 от ЗПФ, съгласно който министърът на финансите може да ограничи или преустанови трансфери/ограничи лимити за плащания на бюджетните организации при нарушение на бюджетната дисциплина.

Нарушение на бюджетната дисциплина е неизпълнението на ЗПФ, на закона за държавния бюджет за съответната година, на законите за бюджетите на социалноосигурителните фондове, на Закона за държавния дълг и на Закона за общинския дълг (ЗОД), на нормативните и други актове, приети или издадени на основание на тези закони, както и на указанията на министъра на финансите по ЗПФ и по закона за държавния бюджет за съответната година.

Съгласно чл. 128, ал. 2 от ЗПФ не се допуска поемането на ангажименти за разходи от кметовете на общини, ако общината не е привела показателите си за поети ангажименти и задължения за разходи в съответствие с ограниченията по чл. 94, ал. 3, т. 1 и 2 от ЗПФ.

Обръщаме внимание, че съгласно § 1, т. 16 и т. 22 от допълнителните разпоредби на ЗПФ, *задължения за разходи* са наличните към края на съответния отчетен период парични задължения за разходи, с изключение на задълженията за разходи за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и от общините дълг), за данъци и други публични държавни и общински вземания. Не са задължения за разходи провизиите за задължения съгласно счетоводното законодателство, приложимо за бюджетните организации, задълженията, които представляват дълг, както и поетите ангажименти за разходи. *Нови задължения за разходи* са паричните задължения за разходи, които възникват през текущата година, независимо от това дали са платени, с изключение на задълженията за разходи за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и от общините дълг), за данъци и други публични държавни и общински вземания. Не са нови задължения за разходи провизиите за задължения съгласно счетоводното законодателство, приложимо за бюджетните организации, задълженията от предходни години, задълженията, които представляват дълг, както и поетите ангажименти за разходи.

В § 1, т. 21 и т. 27 от допълнителните разпоредби на ЗПФ са определени *наличните към края на годината поети ангажименти за разходи* - всички ангажименти за разходи, независимо кога са били поети, които са останали неизпълнени/нереализирани към края на годината и подлежат на изпълнение/реализиране изцяло или частично в следващите бюджетни години и *поетите ангажименти за разходи* - клаузи на договори, разпоредби на нормативни и административни актове, съдебни и арбитражни решения, които обвързват бюджетните организации с бъдещи плащания за разходи и/или нови задължения за разходи с определена стойност, с изключение на разходите за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и общините дълг), както и разходите за данъци и други публични държавни и общински вземания.

При изчисляване на показателя „**Налични към края на годината поети ангажименти за разходи**“ се взема крайното салдо на сметка 9200 от отчетна група

„Бюджет“ от оборотната ведомост на общината, като за ангажиментите за разходи по сключени договори от общината през 2019 г. и 2020 г. за извършвани услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и за сметка на трансферите от централния бюджет по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „г“ от ЗПФ не се прилага ограничението по чл. 94, ал. 3, т. 2 от същия закон.

Общините следва да създадат вътрешна координация и правила за взаимодействие и обвързаност на дейностите по съставянето, приемане и изпълнение на бюджетите, отчетността и организирането и провеждането на обществените поръчки, с цел привеждане на дейността на ПРБ в съответствие с изискванията на ЗПФ. Във връзка с това следва да се имат предвид и разпоредбите на чл. 30 – 32 от ЗПФ, както и на чл. 176 от ЗОД. Съгласно разпоредбата на чл. 128, ал. 1 от ЗПФ не се допуска извършването на разходи, натрупването на нови задължения за разходи и/или поемането на ангажименти за разходи, както и започването на програми или проекти, които не са предвидени в годишния бюджет на общината.

Обръщаме внимание, че съгласно разпоредбата на чл. 128, ал. 4 от ЗПФ не се допуска увеличение на наличните по бюджета на общината към края на годината просрочени задължения спрямо отчетените към края на предходната година, ако наличните към края на предходната година просрочени задължения надвишават 5 на сто от отчетените разходи.

На основание чл. 97 от ЗПФ бюджетът на общината се публикува на интернет страницата на общината в срок до 10 работни дни след приемането му от общинския съвет. Бюджетът на общината се предоставя на Сметната палата и на Министерството на финансите (МФ) в срок до един месец след приемането му.

Следва да се има предвид, че за неизпълнение на задължение за публикуване на информация или на документи на интернет страница, предвидено в ЗПФ, в закона за държавния бюджет за съответната година или в постановлението за неговото изпълнение, виновното длъжностно лице се наказва с глоба от 100 до 500 лв., а при повторно нарушение на нарушителя се налага глоба в двоен размер (чл. 173 от ЗПФ).

В тази връзка обръщаме внимание, че в ръководената от Вас община следва да бъде създадена организация по отношение на публикуването на интернет страницата на приетия от общински съвет бюджет на общината и отчетите за изпълнението му. Препоръчваме публикуването на бюджета на интернет страницата да включва и решението на общински съвет за приемането му, както и приложената към него информация, включително разчетите за финансиране на капиталови разходи.

При публикуване на информацията в изпълнение на чл. 97, чл. 133, ал. 4, чл. 140, ал. 6 и чл. 170 от ЗПФ задължително следва да се отбелязва и датата на публикуване. В 2 дневен срок от публикуване на информацията по чл. 97, чл. 133, ал. 4, чл. 140, ал. 6 и чл. 170 от ЗПФ общините следва да изпратят в МФ, в дирекция „Финанси на общините“ на електронната поща на отговорника за общината, линк към адреса на интернет страницата на общината, на който е публикувана изискуемата информация, както и сканирано писмо, подписано от кмета на общината, което да съдържа уведомление за публикуването на информацията на изпратения линк, от който да е видна и датата на публикацията. *В случаите когато интернет страницата на общината е организирана така, че публикуването на информацията се осъществява на един адрес, се изпраща сканирано едно писмо, подписано от кмета на общината, което съдържа уведомление с приложен линк за публикуване на информацията през 2020 г. на съответния адрес, от който ясно е видна датата на публикацията.*

След приемането на бюджета за 2020 г. периодично следва да бъде правен анализ на неговото изпълнение и при необходимост годишният план да бъде актуализиран. Целта е да има по-голяма прогнозируемост на данните и показателите за изпълнението на бюджета на общината в съответствие с настъпили през годината промени (например промени, свързани с реструктуриране, вътрешни компенсирани промени, промяна в тенденциите в изпълнението на приходната част по бюджета и др.).

II. ПРИХОДИ

Съгласно чл. 45, ал. 1, т. 1 от ЗПФ общинският бюджет включва приходи от:

- а) местни данъци - при условия, по ред и в граници, установени със закон;
- б) такси - при условия и по ред, установени със закон;
- в) услуги и права, предоставяни от общината;
- г) разпореждане с общинска собственост;
- д) глоби и имуществени санкции;
- е) лихви и неустойки;
- ж) други постъпления;
- з) помощи и дарения.

По бюджетите на второстепенните и от по-ниска степен разпоредители с бюджет по бюджетите на общините не се предвиждат приходи, с изключение на помощи и дарения. Това не се отнася за разпоредителите с бюджет по бюджетите на общините, които прилагат делегиран бюджет. Собствените приходи на училищата, детските градини и обслужващите звена, прилагащи системата на делегираните бюджети, се планират от съответните директори.

Съгласно т. 4 от указание ДДС № 07/30.12.2019 г. когато на общините са преотстъпени (изцяло или частично) държавни такси, чийто размер е утвърден с тарифа за държавните такси съгласно Закона за държавните такси, тези суми се отчитат от общините по приходен § 25-01, доколкото не е определено друго с указания на Министерството на финансите. В тази хипотеза попадат и постъпленията по чл. 49ж, ал. 2 от Тарифа № 14 за таксите, които се събират в системата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството и от областните управители, относно разликата между таксите за документ на хартиен носител и за електронен документ, предоставени по реда на чл. 55, ал. 8 от Закона за кадастъра и имотния регистър.

Обръщаме внимание за изпълнението на заповед № ЗМФ - 951/12.10.2017 г., с която е утвърдена Процедура за реда, начина и формата на данните по чл. 5а, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), които общините предоставят ежедневно на МФ (Процедурата), публикувана на адрес: <http://www.minfin.bg/bg/942>, като данните по чл. 5а, ал. 1 от ЗМДТ трябва да се предоставят своевременно по установения ред, да отговарят на утвърдените формат и структура, както и да съответстват на отчетените по релевантните параграфи от ЕБК за 2020 г. приходи.

От предоставянето на вярна информация зависи функционирането на базата данни за местни данъци и такси, която се използва за изготвянето на анализи и прогнози, за усъвършенстване на законодателството, за създаване на единна методология и практика по прилагането на ЗМДТ, за намаляване на административната тежест и подобряване на административното обслужване на гражданите и юридическите лица, включително чрез предоставяне на електронни услуги, както и за подпомагане на общинските администрации чрез развитие на възможностите за

автоматизиран обмен на данни във връзка с данъчното облагане и контрола.

Напомняме, че съгласно чл. 129, ал. 1 и 2 от ЗМДТ за неизпълнение на задълженията по чл. 5а, ал. 1 и 2 от закона виновното длъжностно лице се наказва с глоба от 500 до 2 500 лв., а при повторно нарушение глобата е в размер от 1 000 до 5 000 лв.

Съгласно раздел II от Процедурата, утвърдена със заповед № ЗМФ-951/2017 г., в общините следва да се създаде вътрешна процедура, която да определя реда за събиране на местни данъци и такси (вкл. в брой, чрез ПОС-терминално устройство, платежни институции и т.н.), своевременното внасяне на постъпилите суми по банковата сметка на общината и своевременното отчитане, осчетоводяване и отразяване на платените суми по сметки/партиди/ на задължените лица по видове местни данъци/такси и отделно за платени лихви така, че към края на отчетния период в общината да е налична идентична информация по дата на банка в софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси и в отчета за касово изпълнение на бюджета на общината.

С оглед прецизиране на данните ежесечно, в срок до 3 работни дни след края на предходния месец всички операции, отразяващи плащанията от лицата и движенията по банковите сметки за местни данъци и такси на общината, следва да бъдат отразени в системата, използвана за администриране на местни данъци и такси от общината и предоставени в Системата за обмен на информация (СОИ), поддържана от МФ. Данните, предоставени в СОИ по реда на чл. 5а от ЗМДТ (по дата на банка и по дата на плащане) се използват за сравнение с месечните и тримесечни отчети за касово изпълнение на общинските бюджети и за наблюдение на финансовото състояние на общините, включително за установяване на условието по чл. 130а, ал. 1, т. 6 от ЗПФ за определяне на общини с финансови затруднения.

За проверка идентичността на предоставената информация е създадена възможност общините ежедневно да имат достъп до справка, съдържаща данните, които се изпращат с ежедневните трансфери към МФ в изпълнение на чл. 5а от ЗМДТ, с натрупване. Данните за всяка община са достъпни, в папка IN/REPORTS в хранилището на общината на предоставения от МФ адрес. За общините, използващи предоставяния от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, е разработена справка в меню „Справки и Отчети“ – Обобщени данни за събираемост въз основа на дневни трансфери съгласно чл. 5а от ЗМДТ.

С цел своевременно установяване на разлики между данните в софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси (по дата на банка) и в отчета за касово изпълнение на бюджета на общината в Информационната система за общините (ИСО), в раздел “Справки ИСО“, е създадена „Справка съпоставка данни ИСО – МДТ“. Длъжностните лица - оторизирани служители (титуляр и заместващ) за работа със системата ИСО, следва да проверяват за констатираните в справката разлики по отношение на:

- окончателен годишен (патентен) данък и данък върху таксиметров превоз на пътници (§ 01-03), в т.ч. само данък върху таксиметров превоз на пътници;
- данък върху недвижими имоти (§ 13-01);
- данък върху превозните средства (§ 13-03);
- такса за битови отпадъци (§ 27-07);
- наказателни лихви за данъци, мита и осигурителни вноски (§ 28-09).

Всички констатирани разлики между данните в отчета за касово изпълнение на бюджета на общината и данните в софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси по дата на банка следва да се уточнят със служителите, отговорни за работа с продукта за администриране на местни данъци и такси, и да се поправят. При наличие на разлики, дължащи се на обективни причини, в ИСО се прикачва обяснителна записка.

Не се допускат разлики, дължащи се на неосчетоводени/неотчетени или неправилно осчетоводени/отчетени приходи, в т. ч. наказателни лихви.

Всички платежни документи относно приходите от наказателни лихви за просрочени местни данъци и такси, следва да бъдат издавани и предоставяни своевременно на банката, обслужваща общината, но не по-късно от един работен ден след отразяването им в системата за администриране на местни данъци и такси и предоставени в СОИ по реда на чл. 5а от ЗМДТ.

Във връзка с допускани грешки по отношение на отразяването на събираните общински вземания от публични изпълнители обръщаме внимание на това, че след получаване на списъците за разпределение на сумите по данъчно задължени лица, съответно по главници и по лихви, следва в софтуерния продукт за администриране на местните данъци и такси коректно да се маркира банковата дата на изправление към обслужващата банка. Тази дата следва да съвпада с датата на реалното прехвърляне на сумите, в това число на лихвите.

Във връзка с констатирани разлики в резултат на внесени суми от последния ден на отчетния период, платени чрез ПОС, платежни институции, посредници и т.н., обръщаме внимание на общините, че трябва **ежедневно** да се отразява/верифицира датата, на която съответните суми са постъпили в банковата сметка на общината, и да се генерират изправленията за лихви, които след постъпване по сметката на общината също да се верифицират със съответната дата. За общините, използващи предоставяния от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, е създадена възможност за автоматизиран обмен на данни между продукта и обслужващата банка при определен формат на данните. Услугата предоставя възможност за ежедневно електронно получаване на информация за движенията по код на вид плащане в обслужващата банка, включително автоматизираното им отразяване в софтуерния продукт.

С цел подпомагане на общинските администрации и увеличаване на събираемостта на местни данъци и такси от страна на МФ се реализират редица услуги, предоставяни безвъзмездно на общините, като:

- ежедневно предоставяне на данни от регистъра на пътните превозни средства, поддържан от Министерство на вътрешните работи, на основание чл. 54 ал. 1 и ал. 2 от ЗМДТ, съгласно правила, публикувани на адрес: <http://www.minfin.bg/bg/page/942>.

- веб услуга за проверка на ползвани данъчни облекчения за основно жилище от данъчен субект чрез валидация в предоставените от общините данни по чл. 5а от ЗМДТ. Проверката се извършва по идентификатор на лицето (ЕГН/ЛНЧ/БУЛСТАТ), като услугата предоставя възможност и за генериране на списък с всички лица в общината с декларирано и ползвано данъчно облекчение за основно жилище. Услугата се предоставя в два режима: автоматичен (чрез сървърен сертификат) и ръчен (с електронен подпис на оторизиран служител) на адрес: <https://mdt-transfer.minfin.bg/service/rest/reduction> и може да се използва във връзка с промяната в чл. 25, ал. 3 от ЗМДТ (в сила от 1.01.2019 г.), съгласно която в случай че е установено

деклариране на повече от едно основно жилище, облекченията не се прилагат и данъкът се дължи в пълен размер за всяко от жилищата;

- електронно подаване в портала на НАП на декларациите за данък върху превозните средства по чл. 54, ал. 4 от ЗМДТ, като услугата се използва от Столична община, община Велико Търново и община Велики Преслав, а при изявено желание всяка друга община може също да бъде включена;

- автоматизиран обмен на информация по чл. 60, ал. 6 от ЗМДТ между информационната система за електронно регистриране на извършените периодични прегледи на пътни превозни средства, поддържана от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и СОИ, поддържана от МФ в изпълнение на чл. 5а от ЗМДТ. Услугата предоставя възможност за автоматизирана проверка за платен данък върху превозното средство, което е условие за редовност при извършване на периодични прегледи за техническа изправност;

- автоматизиран обмен на данни по чл. 50, ал. 2 от ЗМДТ между информационната система на нотариусите и системата за обмен на информация, поддържана от МФ в изпълнение на чл. 5а от ЗМДТ, при посредничеството на информационната система на Министерството на вътрешните работи. С услугата се дава възможност за автоматизирана проверка от нотариуса на платения данък върху превозното средство – предмет на сделката или действието, с което се придобиват, учредяват, изменят или прекратяват вещни права върху превозното средство;

- автоматизиран обмен на информация по чл. 61с от ЗМДТ между Единната система за туристическа информация (ЕСТИ) и системите за администриране на местни данъци и такси в общините чрез посредничеството на Системата за обмен на информация, поддържана от МФ, относно броят на предоставените ношувки от местата за настаняване в конкретна община. За общините, използващи предоставения от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, са създадени условия за ежемесечно облагане с туристически данък въз основа на данните от ЕСТИ.

- за общините, използващи предоставения от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, са създадени условия за автоматично получаване на данни от службите по вписванията за прехвърлените, учредените, изменените или прекратените вещни права върху недвижими имоти чрез създаване на прототип на услуга за автоматизиран обмен между Агенцията по вписванията и софтуера за администриране на местни данъци в съответната община.

Предвид гореизложеното общините следва да използват пълноценно създадената система за обмен на информация с МФ, което ще допринесе за оптимизиране на процесите, свързани с установяване, контрол и повишаване на ефективността при събиране на местните данъци.

В срока по чл. 97 от ЗПФ за представяне на бюджета на общината на МФ и на Сметната палата, в МФ се представя **Справка по образец на приложение № 3** за размера (ставката) на данъка върху недвижимите имоти - за жилищни имоти на физически лица, данъка при възмездно придобиване на имущество (недвижимо) и данъка върху превозните средства - за леки автомобили над 74 kW до 110 kW включително и за товарни автомобили до 12 т технически допустима максимална маса за 2020 г. съгласно наредбата на общинския съвет по чл. 1, ал. 2 от ЗМДТ за определяне на размера на местните данъци. Общините следва да спазват стриктно поставените изисквания в забележките към образца на справка и да прилагат изискуемите допълнителни документи.

В срока по чл. 97 от ЗПФ общините изпращат по електронен път на отговорника за общината в МФ, дирекция „Финанси на общините” данни за одобрената **план-сметка по чл. 66 от ЗМДТ**, включваща необходимите разходи за определяне на таксата за битови отпадъци за 2020 г. съгласно **приложение № 4**.

III. БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ

На основание чл. 52, ал. 1 от ЗПФ бюджетните взаимоотношения на общинския бюджет с централния бюджет включват:

1. трансфери за:

- а) обща субсидия за финансиране на делегираните от държавата дейности;
- б) местни дейности – обща изравнителна субсидия и за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища;
- в) целева субсидия за капиталови разходи;
- г) други целеви разходи, включително за местни дейности;
- д) финансови компенсации от държавата;

2. временни безлихвени заеми.

Съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗПФ в общинския бюджет се включват и бюджетните взаимоотношения с други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз.

Съгласно чл. 94, ал. 2 от ЗПФ размерите на бюджетните взаимоотношения с държавния бюджет трябва да съответстват на приетите със закона за държавния бюджет за съответната година.

За делегираните от държавата дейности се посочва общата субсидия за делегираните от държавата дейности по чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г. и частта (размера) на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, приета с чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г., които са предвидени за финансиране на обекти в делегираните от държавата дейности.

За местните дейности се посочват трансферите за местни дейности (обща изравнителна субсидия и трансфер за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища), определени с чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г., и частта (размера) на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, които са предвидени за финансиране на обекти в местните дейности.

IV. БЮДЖЕТНО САЛДО - представлява разликата между приходите, помощите и даренията, разходите и бюджетните взаимоотношения, съгласно т. 7 на § 1 от допълнителните разпоредби на ЗПФ.

V. ФИНАНСИРАНЕ

В този раздел се планират позициите по финансирането на бюджетното салдо, определени в т. 40 на § 1 от допълнителните разпоредби на ЗПФ.

По отношение на дълговите позиции, в този раздел се посочват очакваните през годината постъпления от сключени договори за задължения, представляващи дълг по смисъла на ЗОД (без заемите по чл. 3, т. 5 от ЗОД), както и очакваните плащания (погашения по главници) по тях. Съгласно чл. 84, ал. 1, т. 6 от ЗПФ, в бюджета се разчитат и намеренията за поемане на нов дълг.

Изменението в наличността на паричните средства включва:

- преходния остатък, който следва да отговаря на отчетените наличности към 31.12.2019 г., и се разпределя по дейности (местни и държавни) съгласно решението на общинския съвет;

- очакваните наличности в края на 2020 г.

Следва да се има предвид, че съгласно т. 40 на § 1 от допълнителните разпоредби на ЗПФ задължително се съблюдава правилото, че „Финансирането на бюджетно салдо“ е равно на „Бюджетното салдо“ с противоположен знак.

VI. РАЗХОДИ

В съответствие с чл. 45, ал. 1, т. 2 от ЗПФ общинският бюджет включва разходи за делегирани от държавата и за местни дейности, както и във функционален разрез съгласно ЕБК, за:

- а) персонал;
- б) издръжка;
- в) лихви;
- г) помощи и обезщетения за домакинства;
- д) текущи субсидии;
- е) капиталови разходи.

Средствата за делегираните от държавата дейности не могат да бъдат по-ниски от определените в чл. 50 и в чл. 51 от ЗДБРБ за 2020 г. средства.

Съгласно чл. 43, ал. 1 от ПМС № 381 от 2019 г. неусвоените към 31 декември 2019 г. средства от постъпилите по бюджетите на общините трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „а“ от ЗПФ могат да се разходват за същите цели, както и за капиталови разходи през следващите бюджетни години в рамките на съответната функция, ако това не противоречи на условията, определени в нормативния акт, с който са одобрени.

Реализираните в края на годината икономии от средствата за финансиране на местните дейности остават като преходен остатък по бюджета на общината и се използват за финансиране на дейности съобразно решение на общинския съвет.

В срока по чл. 97 от ЗПФ в МФ, дирекция „Финанси на общините“ се представя Справка за разпределението на средствата от преходния остатък от 2019 г. по бюджета на общината за 2020 г. (**приложение № 5**).

Възстановяване на средства от субсидии (целени трансфери/трансфери за други целени разходи), както и такива по препоръка на Сметната палата и Агенцията за държавна финансова инспекция.

Подлежащите на възстановяване средства от субсидии (целени трансфери/трансфери за други целени разходи), както и такива по препоръка на Сметната палата и Агенцията за държавна финансова инспекция в случаи на констатирани нередности, се възстановяват от общините в полза на централния бюджет по сметка в БНБ с IBAN BG50 BNBG 9661 3000 1482 28 - „Възстановени трансфери за ЦБ”, BIC код BNBGBGSD.

По същата сметка се възстановяват в срок до 31 януари 2020 г. и неусвоените целени трансфери, предоставени на общините за 2019 г. за аванс за покриване на част от транспортните разходи за доставка на хляб и основни хранителни продукти за

2019 г. по реда на чл. 17 на ПМС № 344 от 2018 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2019 г.

В касовия отчет за изпълнението на бюджета на съответната община възстановените суми следва да бъдат отчетени по подпараграф 31-20 „Възстановени трансфери за ЦБ (-)“ от ЕБК за 2020 г.

Средствата, подлежащи на възстановяване по чл. 28, ал. 4 от ПМС № 381 от 2019 г., се превеждат по сметка на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ на Министерството на вътрешните работи в БНБ с IBAN BG04 BNBG 9661 3000 1573 01, BIC код BNBGBGSD и се отчитат по подпараграф 31-20 „Възстановени трансфери за ЦБ (-)“ от ЕБК за 2020 г.

Средствата, подлежащи на възстановяване от общините за заявени, но неразкрити специализирани институции и социални услуги в общността, се превеждат от общината по сметка на централния бюджет в БНБ с IBAN BG74 BNBG 9661 30 001444 01, BIC код BNBGBGSD и се отчитат в намаление на подпараграф 31-11 „Обща субсидия и други трансфери за държавни дейности от ЦБ за общини“.

Възстановяването на средствата, одобрени на общините под формата на временни безлихвени заеми по чл. 103, ал. 1 и 4 от ЗПФ се превежда от общините по сметка на МФ - централен бюджет с IBAN BG26 BNBG 9661 3000 1482 72, банков код BNBGBGSD, а дължимата лихва по чл. 105, ал. 1 от същия закон, се превежда от общините по сметка на централен бюджет с IBAN BG94 BNBG 9661 3000 1482 12, банков код BNBGBGSD при Българска народна банка.

VII. ПЛАНИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО ФУНКЦИИ

Средствата за делегираните от държавата дейности, определени съгласно показателите приети с **Решение № 208** на Министерския съвет от 2019 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2020 г., изм. с **Решение № 644** на Министерския съвет от 2019 г. (ПМС № 644 от 2019 г.), са предназначени за финансиране на разходи за персонал и издръжка. В размерите на стандартите са разчетени средства за увеличение с 10 на сто на средствата за заплати на персонала и съответните осигурителни вноски от работодател за всички делегирани от държавата дейности, с изключение на функция „Образование“. В размерите на стандартите във функция „Образование“ са разчетени средства за увеличение с не по-малко от 17 на сто на средствата за заплати и съответните осигурителни вноски от работодател на педагогическия персонал и 10 на сто на средствата за заплати и съответните осигурителни вноски от работодател на непедagogическия персонал.

Някои важни моменти при планирането и отчитането на делегираните от държавата дейности през 2020 г.

1. Функция „Общи държавни служби“

Група „Изпълнителни и законодателни органи“

Дейност 122 „Общинска администрация“

С чл. 51 от ЗДБРБ за 2020 г. са определени средствата за общинската администрация, в т.ч. средства за кметове и средства за служители в общинската администрация.

Средства за кметове и кметски наместници

През 2020 г. с разпоредбата на чл. 17 от ПМС № 381 от 2019 г. е предвидено средствата за възнаграждения и осигурителни вноски на кметските заместници да бъдат предоставени на общините като обща субсидия за делегираните от държавата дейности, въз основа на информация за броя им, съгласно решението на общинския съвет на съответната община. След приемането му, решението следва да бъде изпратено в МФ.

При наличие на преходен остатък от 2019 г., целият или част от него може да се ползва за увеличение на средствата, предназначени за кметове и кметски заместници. В случаите, когато средствата не достигат за финансиране на достигнатите заплати, общината може да дофинансира. При дофинансиране се планират и отчитат средства и численост. Не се разрешава ползване на средствата, определени за служителите в общинската администрация, за финансиране на възнаграждения на кметове и кметски заместници.

Средства за служители в общинската администрация

При наличие на преходен остатък от 2019 г., същият може да се ползва за увеличение на средствата за персонал. При необходимост общината може да дофинансира средства за персонал за допълнителна численост.

Увеличението на индивидуалните основни месечни заплати се извършва по реда на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, приета с ПМС № 129 от 2012 г. Икономията на разходите за персонал може да се използва текущо или с натрупване само за изплащането на допълнителни възнаграждения и дължимите за тях осигурителни вноски.

Разходите за *представителни цели* на общините се определят от съответния общински съвет. Представителните цели съгласно чл. 62, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност са посрещане, престой и изпращане на гости и делегации, нощувки, консумация на храна и напитки, организиране на делови срещи, тържества, развлекателни мероприятия, екскурзии.

В чл. 89 ал. 1 от ЗДБРБ за 2020 г. е определено, че размерът на средствата за представителни разходи *за кметовете* в общините не може да бъде по-голям от 2 на сто от общия годишен размер на разходите за издръжка по §10-00 „Издръжка“ за дейност „Общинска администрация“.

Размерът на средствата за представителни разходи *за общинските съвети*, съгласно чл. 89, ал. 2 от ЗДБРБ за 2020 г. не може да бъде по-голям от 1 на сто от общия годишен размер на разходите за издръжка по §10-00 „Издръжка“ за дейност „Общинска администрация“.

2. Функция „Отбрана и сигурност”

Дейност 239 „Други дейности по вътрешната сигурност”

В рамките на определените средства по стандарти се разпределят разходите за персонал и издръжка за: местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, центрове за превенция и консултативни кабинети към тях, обществени възпитатели; секретарите на местните комисии за борба с трафика на хора.

През 2020 г. се въвеждат стандарти за финансиране издръжката на районните полицейски инспектори и на детските педагогически стаи и допълващ стандарт за обслужвана площ за тези две дейности. Средствата определени по стандартите се разходват, както следва:

- За районните полицейски инспектори съгласно разпоредбата на §4 от преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 255 от 10.10.1996 г. за предприемане на мерки за ограничаване и недопускане на терористични действия, (обн., ДВ, бр. 87 от 1996 г.), органите на местното самоуправление и местната администрация съгласувано с Министерството на вътрешните работи и неговите териториални служби следва да осигурят приемни помещения на районните полицейски инспектори и необходимите материално-технически и финансови средства за тяхното функциониране.

- За детските педагогически стаи съгласно разпоредбата на чл. 3 от Правилника за детските педагогически стаи, издаден от министъра на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 92 от 1998 г.), общините предоставят на органите на Министерството на вътрешните работи подходящи помещения извън сградите на полицейските служби за детски педагогически стаи и осигуряват финансови средства за обзавеждането, транспорта и цялостната им издръжка.

Дейност 282 „Отбранително-мобилизационна подготовка, поддържане на запаси и мощности“

В рамките на средствата по стандарта за финансиране на денонощните оперативни дежурни и на изпълнителите по поддръжка и по охрана на пунктове за управление се определя тяхната численост и се предвиждат съответните средства за възнаграждения, осигурителни вноски, както и други нормативно признати разходи на денонощните оперативни дежурни.

Дейност 285 „Доброволни формирания за защита при бедствия“

Средствата за тази дейност са определени на база вписаните доброволни формирания в Регистъра на доброволните формирания за защита при бедствия към МВР (ГДПБЗН) към 31 август 2019 г. и приетите стандарти с РМС № 208 от 2019 г., изм. с РМС № 644 от 2019 г.

Във връзка с реализирани към 31.12.2019 г. преходни остатъци по бюджетите на общините в тази дейност, обръщаме внимание, че съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 1 от ПМС № 381 от 2019 г. неусвоените средства могат да се разходват за оборудване на доброволните формирания със специализирана техника и оборудване, във връзка с чл. 31 и чл. 31б от Наредба за реда за създаване и организиране на дейността на доброволните формирания за предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации и отстраняване на последиците от тях (Приета с ПМС № 123 от 25.06.2012 г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.94 от 24.11.2017 г.).

3. Функция „Образование“

Дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в детските градини, училищата и центрове за специална образователна подкрепа се финансират по стандарти за дете или ученик, стандарти за група/паралелка и стандарти за институция.

Дейностите за осигуряване на ученическо общежитие се финансират по нормативи за ученик, група и институция, а целодневната организация на учебния ден се финансира по норматив за група и норматив за ученик.

Средствата от държавния бюджет, получени при прилагането на стандартите за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование или на нормативите за ученическо общежитие и за целодневна организация на учебния ден се увеличават с регионален коефициент, в зависимост от

регионалната група на общината, в която се намират институциите. За целите на определянето на регионалния коефициент общините се групират в осем групи, съгласно РМС № 208 от 2019 г. За всяка от групите се определя различна стойност на регионалния коефициент, съгласно чл. 3а от Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (НФИСПУО).

Средствата от прилагането на регионалния коефициент са част от средствата от държавния бюджет за делегираните от държавата дейности за образование и се разпределят заедно със средствата по стандартите/нормативите чрез утвърдените от първостепенните разпоредители с бюджет формули.

Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят получените средства от държавния бюджет по стандартите и нормативите за финансиране на дейностите за възпитанието и обучението на децата и учениците в детските градини, училищата и ЦСОП, както и за осигуряване на общезития и целодневна организация на учебния ден въз основа на утвърдени от тях формули, независимо дали институциите прилагат система на делегиран бюджет.

Първостепенните разпоредители с бюджет определят и утвърждават бюджет на всяка институция в системата на предучилищното и училищното образование като включват освен средствата по формула, така и допълващите стандарти и нормативи за дете или ученик.

Средствата за ученици в самостоятелна форма на обучение не се предоставят от първостепенните разпоредители с бюджет на училищата до приключване на изпитите за определяне на годишните оценки по учебните предмети от училищния учебен план. В случаите когато броят на явилите се ученици е по-малък от броя на записаните ученици в самостоятелна форма по данни от Националната електронна информационна система за предучилищно и училищно образование към 1 януари на текущата годината на училищата се предоставят средствата само за броя на явилите се на изпитите ученици, а неиздължените средства се отнасят в резерва и се разходват по реда на чл. 282, ал. 11 от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО).

От 2020 г. допълнителни средства за ученик в дневна форма на обучение и в дуална система на обучение в първи и втори гимназиални етапи се осигуряват по два различни допълващи стандарта в зависимост от вида на паралелката. Единият е за ученици в паралелки за професионална подготовка в неспециализирани училища, за ученици в специализирани и специални училища и в ЦСОП. Към него се отнасят и учениците в гимназиален етап в непрофилирани паралелки, които се обучават по училищни учебни планове и програми, утвърдени при условията и реда на отменените Закон за народната просвета и Закон за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план.

Вторият е само за ученици в профилирани паралелки в неспециализирани училища.

Средства за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частните детски градини и училища, включени в системата на държавното финансиране и за изплащане на стипендии на учениците и за ресурсно подпомагане в частните училища се предоставят на частните институции под формата на субсидии, като се отчитат в разходен § 43 или § 45 от ЕБК за 2020 г., в зависимост от индивидуалните специфики на конкретната институция.

В *дейност 311 „Детски градини“* се планират и отчитат средствата за обучението и възпитанието на децата в предучилищното образование по определените

с РМС № 644 от 2019 г. за изменение и допълнение на РМС № 208 от 2019 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2020 г. стандарти, и по норматив за подпомагане на храненето.

С определените със стандартите средства от държавния бюджет се финансират изцяло разходите за персонал и присъща издръжка с изключение на разходите за медицински персонал и за храна за дейностите за задължителното предучилищно образование на децата от 5-годишна възраст до постъпването им в I клас, осъществявано в групи в детските градини.

Разходите за отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на деца в яслени групи и на деца от 2- до 4-годишна възраст се финансират частично със средства от държавния бюджет и включват разходите за персонал, за социално-битово и културно обслужване, за квалификация и за представително облекло на педагогическите специалисти и разходите по Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

В *дейност 312 „Специални групи в детски градини за деца със СОП“* се планират и отчитат текущите разходи за децата в специалните групи за деца с умствена изостаналост, нарушено зрение, езиково-говорни нарушения и увреден слух в детска градина, а в *дейност 318 „Подготвителна група в училище“* се включват същите разходи, както за задължителното предучилищно образование на децата от 5-годишна възраст до постъпването им в I клас, осъществявано в групи в детските градини.

В *дейностите 321, 322, 323, 324 и 326* се планират и отчитат текущите разходи на училищата – специални, неспециализирани, специализирани и професионални гимназии, както и на центровете за специална образователна подкрепа. Средствата по стандартите, разпределени чрез формула, средствата по допълващите стандарти и нормативи за учениците, както и средствата за занимания по интереси, организирани от училището, се включват в бюджетната дейност, в която се отнася училището/ЦСОП, с изключение на нормативите за ресурсно подпомагане.

Директорът на училището/ЦСОП може да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. и по дейности. За промените се уведомява ПРБ.

В стандартите по образование *не се включват* средствата за стипендии на учениците, за познавателни книжки и учебници за децата от подготвителните групи и за учениците до VII клас, за закрила на децата с изявени дарби, за безплатния превоз на децата в задължителна предучилищна възраст и учениците, за компенсиране на транспортни разходи на педагогическия персонал, за финансиране на здравни кабинети в училища и детски градини, за спорт за всички.

Преходните остатъци от стипендии се разчитат в разходен § 40-00 от ЕБК за 2020 г.

В *дейност 332 „Общежития“* се планират и отчитат текущите разходи на общежитията. Средствата, определени с норматива за институция се разпределят чрез механизма на формулата само за ученическите общежития по чл. 49, ал. 3 от ЗПУО.

В *дейност 337 „Център за подкрепа за личностно развитие“* се планират и отчитат текущи разходи за заниманията по интереси, организирани от центровете за подкрепа за личностно развитие, както и разходите за извършваните от астрономическите обсерватории и планетариуми дейности. Средствата от държавния бюджет се определят в зависимост от броя на учениците в дневна, самостоятелна, индивидуална и комбинирана форма и в дуална система на обучение в съответната

община, като с тях се финансират частично разходите за персонал и за присъща издръжка за изпълнението на определен минимален брой часове за дейности по интереси, включени в одобрените годишни програми на ЦПЛР. В тази дейност се планират и отчитат и разходите за дейности по кариерно ориентиране на деца и ученици, извършвани от центрове за подкрепа за личностно развитие, като от държавния бюджет се финансират 80 на сто от размера на средствата определени съгласно § 1а, ал. 2 от НФISПУО.

В дейност 338 „Ресурсно подпомагане“ се планират и отчитат разходите по норматива за създаване на условия за приобщаващо образование на деца и ученици на ресурсно подпомагане в детските градини и училищата, в които възпитават и обучават децата и учениците. В същата дейност се планират и отчитат разходите по норматив за ресурсно подпомагане в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, които изпълняват дейностите по ресурсното подпомагане.

В дейност 389 „Други дейности по образованието“ се планират и отчитат средствата от държавния бюджет за **безплатен транспорт на** децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците, и по допълващ стандарт за поддръжка на автобуси, предоставени на училища – за персонал (шофьорите на училищните автобуси), разходи за горива, винетки, застраховки, ремонт и др. В същата бюджетна дейност се отчитат средствата за занимания по интереси за дейности извършвани от първостепенните разпоредители с бюджет.

Когато ПРБ прехвърля разходните ангажименти на училището (напр. разходите за възнаграждения и осигуровки на шофьорите на училищни автобуси) по дадена дейност, които са отговорност на ПРБ, той следва да прехвърли и средствата, които е получил за тази цел.

Средствата за закупуване на учебници и учебни помагала, за компенсиране на превозните разноски на педагогическия персонал и за работа с деца и ученици от уязвими групи се предоставят на общините по реда на чл. 109, ал. 3 от ЗПФ въз основа на акт на Министерския съвет, предложен от министъра на образованието и науката.

Предвидените в централния бюджет средства за закрила на деца с изявени дарби съгласно Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби, приета с ПМС № 298 от 2003 г., се предоставят по бюджетите на общините, изпълняващи мерки за закрила на децата с дарби, по реда на чл. 109, ал. 3 от ЗПФ въз основа на акт на Министерския съвет.

Съгласно чл. 286, ал. 3 от ЗПУО средствата от държавния бюджет за национални програми за развитие на образованието се одобряват от Министерския съвет. Те се предоставят по бюджетите на общините по реда на чл. 109, ал. 3 от ЗПФ.

На основание чл. 282, ал. 18 от ЗПУО в случаите на разлики между разчетения брой на децата и учениците, въз основа на които са предвидени средствата от държавния бюджет за развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие със ЗДБРБ за 2020 г. и данните по Национална електронна информационна система за предучилищно и училищно образование 1 януари 2020 г., се извършват компенсирани промени по съответните бюджети и бюджета на Министерството на образованието и науката за размера на средствата, необходими за отстраняване на тези разлики.

Обръщаме внимание, че съгласно чл. 282, ал. 21 от ЗПУО промени в разпределението на средствата по формула през бюджетната година в резултат от промени в броя на децата и учениците се допускат само в случай на преместване на дете или ученик между институции, финансирани от един и същ първостепенен

разпоредител с бюджет с изключение на случаите на преместване на ученик в друго училище по реда на чл. 199, ал. 1, т. 4 от същия закон и когато в началото на учебната година е необходимо да бъде финансиран по-големият брой на децата и учениците или на групите и паралелките в някои институции, финансирани от един и същ първостепенен разпоредител с бюджет.

Общините публикуват на интернет страницата си информация по институции и по компоненти за разпределението на средствата по формули.

На основание чл. 290, ал. 3 от ЗПУО и чл. 9 от НФИСПУО училищата и детските градини, прилагащи система на делегиран бюджет, следва да публикуват на интернет страницата си утвърдения си бюджет и отчета за изпълнението му.

4. Функция „Здравеопазване”

Средствата за пътните разходи на правоимащи болни и средствата за командировките на експертите от ТЕЛК се предоставят на общините по реда на чл. 18 и чл. 19 от ПМС № 381 от 2019 г. В изпълнение на чл. 19 от ПМС № 381 от 2019 г. общините следва да представят справката за фактически разходваните средства за командироване на експертите от ТЕЛК от друга община при освидетелстване на лица, живеещи на територията на тяхната община (**приложение № 6**). Справката следва да бъде получена в МФ **до 10-то число на месеца**, следващ отчетното тримесечие, а за четвъртото тримесечие – **до 7-ми декември 2020 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения както сканирана, така и с файл – XLS формат, а за общините които не са включени в системата по изключение на хартиен носител.

5. Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”

Група „Програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта”

Съгласно чл. 15, ал. 1 от ПМС № 381 от 2019 г. за заявените от общините, но неразкрити специализирани институции и социални услуги в общността, предоставените през съответното тримесечие средства се възстановяват в централния бюджет *до 15-о число* на месеца, следващ отчетното тримесечие, а за четвъртото тримесечие – *до 10-ти декември 2020 г.* В изпълнение на горесцитираната разпоредба общините, които са възстановили средства следва да представят в МФ справка (**приложение № 7**).

Средствата за месечна помощ на ученик се планират и отчитат в съответната дейност по § 42-02 „Обезщетения и помощи по социалното подпомагане“ от ЕБК за 2020 г.

В ЕБК за 2020 г. има промяна в наименованието на две от дейностите във функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“, а именно:

- Дейност 561 „Социални услуги в домашна среда“ - в тази дейност ще се отчитат разходите за предоставените социални услуги „личен асистент“, „социален асистент“ и домашен помощник“;
- Дейност 562 „Асистенти за личната помощ“ - в тази дейност ще се отчитат разходите за асистенти по Закона за личната помощ.

Средствата за фактически разходваните средства за присъдена издръжка се предоставят на общините по реда на чл. 21 от ПМС № 381 от 2019 г.

Средствата за изплащане на присъдена издръжка се предоставят на общините въз основа на отчетени разходи, на базата на попълнена Справка за фактически

изплатените средства за тази цел – (**приложение № 8**), и разшифровка на сумите на ред „Други”, в случай че има такива - (**приложение № 8а**) Справката и разшифровката към нея се изготвят в левове (без стотинки). Справката следва да бъде получена в МФ **до 10-то число на месеца**, следващ отчетното тримесечие, а за четвъртото тримесечие – **до 7-ми декември 2020 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения както сканирана, така и с файл – XLS формат, а за общините които не са включени в системата по изключение на хартиен носител.

6. Функция „Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело”

Група „Култура”

Дейност 738 „Читалища”

В срока по чл. 97 от ЗПФ общините представят в МФ, дирекция „Финанси на общините“ Справка за разпределение на субсидията за 2020 г. по читалища (**приложение № 9**).

При възможност от бюджета на общината се предвиждат средства за изплащане на обезщетения за придобито право на пенсия и за неизползван платен годишен отпуск за читалищни служители, на които предстои пенсиониране през 2020 г.

Дейност 739 „Музеи, художествени галерии, паметници на културата и етнографски комплекси с национален и регионален характер” и дейност 751 „Библиотеки с национален и регионален характер”

В рамките на определените средства по стандарти в съответната дейност се планират разходите за персонал, които следва да се увеличат с 10% спрямо 2019 г. и разходите за издръжка.

Определените средства по допълващия стандарт за закрити площи следва да се планират и разходват за текуща издръжка.

Следва да се има предвид, че *субсидираната численост не е щатна численост*, а е натурален показател, съгласно който се определя годишния размер на средствата за финансиране на съответния общински културен институт или читалище. В рамките на тези средства **се определя числеността на щатния персонал**, средствата за заплати и съответните задължителни осигурителни вноски от работодател, както и останалите разходи за издръжка.

Някои важни моменти при планирането и отчитането на местните дейности през 2020 г.

1. Функция „Образование”

В **дейност 311 „Детски градини“** се планират и отчитат разходите в целодневните детски градини за издръжка, включително храната на децата.

В **дейност 336 „Столове”** се планират и отчитат само разходите на столовете в училищата. Режийните разноси за ученическото хранене в столове включват разходите за персонал (заплати и осигурителни вноски) и за издръжка.

В **дейност 337 „Център за подкрепа за личностно развитие“** се планират и отчитат частта на разходите за персонал и за текуща издръжка на центровете за подкрепа за личностно развитие, осигурявани за сметка на приходи по бюджета на общината. Изцяло се планират и отчитат разходите за персонал и за текуща издръжка на центровете за подкрепа за личностно развитие, които не са осъществявали дейности като извънучилищни педагогически учредения преди 01.08.2016 г. В тази дейност се

планира и отчита частта от разходите за дейности по кариерно консултиране и ориентиране, които са отговорност на ПРБ.

2. Функция „Икономически дейности и услуги“

Група „Транспорт и съобщения“

В дейност 832 „Служби и дейности по поддържане, ремонт и изграждане на пътищата“ се планират и средствата за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища. Съгласно чл. 45, ал. 1 от ПМС № 381 от 2019 г. трансферът за зимно поддържане и снегопочистване се предоставя за подпомагане на общините за дейностите за зимно поддържане на общинските пътища, регламентирани с Наредба № РД-02-20-19/2012 г. за поддържане и текущ ремонт на пътищата, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството (Наредбата) (обн., ДВ, бр. 91 от 2012 г.; попр., бр. 95 от 2012 г.). Видовете, обхватът и технологията на работите за зимно поддържане на пътищата, както и техническите изисквания и правилата, са разписани в глава четвърта на Наредбата.

Обръщаме внимание, че съгласно чл. 45, ал. 2 от ПМС № 381 от 2019 г. неусвоените средства към 31.12.2019 г. от постъпилите през 2017 г., 2018 г. и 2019 г. по бюджетите на общините трансфери за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища могат да се разходват за дейностите по зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища, регламентирани с посочената по-горе наредба, както и за придобиване на дълготрайни материални активи за снегопочистване по решения на общинските съвети и за материали за обезопасяване на пътищата срещу хлъзгане. В тази връзка следва да се има предвид, че неусвоените средства към 31.12.2019 г. от постъпили през 2016 г. и в предходни години по бюджетите на общините трансфери за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища, подлежат на незабавно възстановяване по сметка на централния бюджет.

Във връзка с често задавани въпроси от общини, с писмо на Министерството на регионалното развитие и благоустройството са дадени допълнителни разяснения относно конкретните видове работи, които могат да се извършват в рамките на чл. 11, ал. 2, т. 1, буква „в“ от Наредбата, а именно:

1. Цялостна проверка на общото експлоатационно състояние на пътната мрежа и предприемане на мерки за улесняване на работите по зимното поддържане на пътищата;
2. Депониране в обхвата на пътя на материали, които създават затруднения при снегопочистването или могат да станат причина за образуване на снегонавявания;
3. Отстраняване на направляващите пластмасови стълбчета;
4. Сигнализиране с пътен знак от двете страни на пътното платно на стеснените пътни участъци и участъците с интензивни снеговалежи;
5. Отстраняване на повредите на настилката чрез запълване на пукнатините и изкърпване на дупките;
6. Подравняване и профилиране на банкетите;
7. При необходимост - освежаване на хоризонталната маркировка на пътищата;
8. Цялостен преглед на мостовете и водостоците и извършване на необходимите ремонтни работи по тях;
9. Поставяне на снегозадържащи огради на пътните участъци, изложени на опасност от снегонавявания;

10. При извършване на строителни работи по пътищата през зимата – предприемане на мерки за нормално протичане на движението и провеждане на мероприятията по зимно поддържане. На тези участъци не трябва да се допуска складиране на материали, прокопаване на пътното платно, нарушение на сигнализацията, нанасяне на кал на платното за движение и др.

В изпълнение на чл. 14, ал. 3 на ПМС № 381 от 2019 г. общините, включени в Приложение № 4 към чл. 14, ал. 1 от постановлението, изпращат справка за фактически извършените и разплатени разходи за доставки на хляб и основни хранителни продукти (**приложение № 10**), както и справка-декларация за осъществен контрол по реда на чл. 14, ал. 4 (**приложение № 11**). Справката и справка-декларацията се изпращат в МФ, дирекция „Финанси на общините“, в срок **до 14-ти декември 2020 г.** чрез системата за електронен обмен на съобщения. На хартиен носител ги изпращат само общините, които нямат връзка с посочения електронен комуникатор. Общините, които нямат сключени договори и не са извършвали такива разходи изпращат справките, попълнени с нулеви стойности, като задължително в забележка посочват причините, поради които дейностите не са извършвани.

Обръщаме внимание, че наименованията на населените места, посочени в справка-декларацията, следва напълно да съответстват на посочените в приложението към постановлението.

Съгласно чл. 42, ал. 3 от ПМС № 381 от 2019 г. общините, които към 31 декември 2019 г. не са усвоили авансово предоставените им трансфери за 2019 г., ги възстановяват по сметка на централния бюджет в срок до 31 януари 2020 г.

Предоставените по бюджетите на общини допълнителни трансфери за покриване на част от транспортните разходи, извършвани от общините по сключени договори за доставка на хляб и основни хранителни продукти за 2020 г. в планински и малки селища с население до 500 жители (без курортите), се отчитат по съответните разходни параграфи в **дейност 898 „Други дейности по икономиката“**.

3. Функция „Разходи, неklasифицирани в другите функции“

Всички разходи за лихви, както в делегираните от държавата, така и в местните дейности, се отчитат в тази функция по съответните разходни параграфи и подпараграфи в **дейност 910 „Разходи за лихви“**. Не се допуска отчитане на разходи за лихви в останалите функции.

Обръщаме внимание, че разходите за лихви по финансов лизинг и търговски кредит се отчитат по разходен § 29-10 от ЕБК за 2020 г., а разходите за лихви по дължими заеми, предоставени от централния бюджет, други бюджети и от сметки за средствата от ЕС по разходен § 29-90 от ЕБК за 2020 г.

VIII. КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ

В съответствие с чл. 94, ал. 3, т. 6 от ЗПФ общинският съвет с решението за приемане на бюджета на общината следва да одобри и разпределението на целевата субсидия за капиталови разходи, определена с чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г., по обекти за строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи, включително за съфинансиране и за плащания по заеми за капиталови разходи, ако се планират такива разходи. С чл. 50 на ЗДБРБ за 2020 г. е определен общият размер на целевата субсидия за капиталови разходи от централния бюджет, по механизъм съгласно приложението към чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г. Общината следва да разпредели средствата от целева

субсидия за капиталови разходи в съответствие с национални, регионални и секторни политики, като приоритетно следва да се осигурява финансирането на преходните обекти, включително и на замразените обекти.

С решението за приемане на бюджета на общината, общинският съвет може да даде съгласие кметът на общината, по реда на чл. 87 от ЗДБРБ за 2020 г., да направи предложение до министъра на финансите за трансформиране на целева субсидия за капиталови разходи в трансфер за финансиране на разходи за извършване на неотложни текущи ремонти на общински пътища и на улична мрежа, също поименно определени като обекти, с конкретен размер за финансиране (справка по **Приложение № 12**). В този случай средствата от целева субсидия за капиталови разходи не се планират като капиталови разходи по бюджета и по разчета за финансиране на капиталови разходи, а се планират по бюджета, в съответната дейност като резерв по § 00-98 „Резерв за непредвидени и неотложни разходи“ от ЕБК за 2020 г., при спазване на ограничението по чл. 95 от ЗПФ, съгласно което по общинския бюджет може да се предвиди резерв за непредвидени и/или неотложни разходи в размер до 10 на сто от общия размер на разходите по бюджета на общината.

Разпоредбата на чл. 43, ал. 2 от ПМС № 381 от 2019 г. гласи, че неусвоените към 31 декември 2019 г. средства от постъпилите по бюджетите на общините трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „в“ от ЗПФ, за приключени обекти, се разходват съгласно одобрените от общинските съвети разчети за финансиране на капиталовите разходи за 2020 г., при спазване на ограниченията по чл. 44. В тази връзка следва да се има предвид, че по решение на общинския съвет от 2020 г. могат да се пренасочват само средствата от икономии от приключени обекти, финансирани с целевата субсидия за капиталови разходи по ЗДБРБ от 2019 г. и от предходни години. Не се допуска пренасочване на средства от посочените трансфери, когато са предвидени за финансиране на разходи за обекти, чието изпълнение е в забава.

Съгласно разпоредбата на чл. 44 от ПМС № 381 от 2019 г. със средства от целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г. не могат да се финансират разходи за общинската администрация за придобиване на леки автомобили, включително за плащания по договори за лизинг от предходни години, мобилни телефони и стопански инвентар.

Паричните постъпления от продажба на общински нефинансови активи, съгласно чл. 127, ал. 2 от ЗПФ, се разходват само за финансиране на изграждането, за основен и текущ ремонт на социална и техническа инфраструктура, както и за погасяване на ползвани заеми за финансиране на проекти на социалната и техническата инфраструктура и за погасяване на временни безлихвени заеми, отпуснати по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ.

В изпълнение на изискванията на чл. 52 и чл. 53, ал. 2 от ЗДБРБ за 2020 г., разчетите за финансиране на капиталовите разходи на общините, одобрени с решение на общинския съвет и заявките за предоставяне на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г., се изготвят и представят в МФ при следните условия и ред:

Разчетите се изготвят и представят в МФ на макети (файлове – XLS формат), които са публикувани на интернет-страницата на МФ на адрес: www.minfin.bg: Публични разходи/Финанси на общините/Документи.

Общината изготвя и въвежда в Информационната система за общините (ИСО) Своден разчет за финансиране на капиталови разходи за 2020 г. на макет, съдържащ

обобщени данни по параграфи и функции, по ЕБК за 2020 г. (файл – XLS формат, изготвен на MS Excel, с наименование Capital_Plan_2020_код на общината).

Общината изготвя и представя като прикачени файлове в ИСО:

- Разчет за финансиране на капиталовите разходи за 2020 г., който се изготвя по пълна бюджетна класификация – параграфи, функции, подпараграфи; по обекти на строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи (файл – XLS формат, изготвен на MS Excel, с наименование KR_Plan_2020_код на общината). В макета, във функция „Общи държавни служби“, е даден примерен образец на структурата на данните по основни параграфи и подпараграфи по ЕБК за 2020 г. и по обекти;

- Сканирано решение на общинския съвет за финансиране на капиталовите разходи на общината по обекти и позиции и по всички източници на финансиране, включително със средства от Европейския съюз (файл – PDF формат, с наименование ОбС_2020_код на общината).

В макетите се отразява и информацията за капиталовите разходи, предвидени за финансиране със средства от Европейския съюз и средствата по други международни програми и договори, и свързаното с тях национално съфинансиране. Тази информация се включва в първоначалния и актуализирания план на капиталовите разходи, съответно в тримесечните отчети, въз основа на договора за безвъзмездна финансова помощ и/или договора с изпълнител на обществена поръчка за реализация на проекта. В първоначалния план информацията за капиталовите разходи, финансирани със средства от ЕС, следва да съответства на одобрените с решението на общинския съвет капиталови разходи от индикативния годишен разчет за сметките за средства от ЕС.

Обръщаме внимание, че разчетите за капиталови разходи за 2020 г. следва да бъдат изготвени при спазване на изискванията, съгласно писмо № ФО-42/30.11.2016 г. и недопускане на грешките и пропуските, посочени в него. Съгласно писмо ФО-23/2019 г. длъжностното лице от звеното по териториално и селищно устройство следва да съгласува данните, в частта за проучвателни и проектни работи, за изграждане и основен ремонт на обектите, предвидени за финансиране. Необходимо е, преди зареждането на разчетите от оторизираното длъжностно лице в ИСО, данните в тях да бъдат проверени от контролиращ оторизираното лице ръководител. В макетите задължително се попълват данни за лицата – изготвил, съгласувал, главен счетоводител и контролиращ ръководител – трите имена, длъжност и телефон за контакт.

В случаите, в които общината планира разходи за финансиране на активи, които ще придобие чрез закупуване (независимо от способа на възлагане на доставката), по разчетите за капиталови разходи се планират разходи за финансиране само на тези, чийто стойностен праг на същественост за признаването им като ДМА е съобразен с принципите и правилата, определени с указание на МФ - ДДС № 20/2004 г., с изключение на разходите, без които строителните обекти не биха могли да бъдат въведени в експлоатация (сметната им стойност включва всички разходи – от проучвателни проектни работи до въвеждането им в експлоатация).

Целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 50 от ЗДБРБ за 2020 г. се предоставя на общините до 5-то число на текущия месец, въз основа на заявки на общините, съгласно образец, **Приложение № 13.**

Заявката се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“ до **25-то число на месеца**, предхождащ месеца, за който общината е заявила зареждане на лимит в СЕБРА. Заявката се изпраща чрез Системата за електронен обмен на информация. На хартиен носител я изпращат само общините, които нямат връзка с посочения

електронен комуникатор. Обръщаме внимание, че в заявката информацията за наименование, местонахождение и функционално предназначение на обектите за строителство и за основен ремонт, за ППР, за придобиване на ДМА, НДМА, земя и капиталови трансфери следва да съвпада с данните по разчетите за финансиране на капиталовите разходи за 2020 г., предвидени за финансиране с целева субсидия за капиталови разходи. **Заявените суми следва да са в лева (без стотинки), в размер на подлежащите на извършване разходи през месеца, за който са заявени. В случаите, в които заявката и/или разчета за финансиране на капиталови разходи не са изготвени съгласно изискванията посочени по-горе, лимит от целева субсидия за капиталови разходи няма да бъде зареждан по СЕБРА, до привеждане на данните на общината в съответствие.**

Съгласно чл. 87 от ЗДБРБ за 2020 г., министърът на финансите може да трансформира целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 50 от закона в трансфер за финансиране разходите на общината за извършване на неотложни текущи ремонти на общински пътища и на улична мрежа. Промените може да се извършат в рамките на бюджетните взаимоотношения на общината с централния бюджет, по предложение на кмета на общината въз основа на решение на общинския съвет. В тази връзка обръщаме внимание, че внасянето на предложението за трансформиране на средствата следва да произтича от неотложни потребности за извършване на текущи ремонти, финансирането на които общината не може да осигури от друг източник на средства.

Предложенията се представят в МФ при следните условия и ред, като посочваме и други процедурни изискванията, свързани с разпоредбата на чл. 87 от ЗДБРБ за 2020 г. и на чл. 42, ал. 5 от ПМС № 381 от 2019 г.:

1. Към предложението на кмета на общината до министъра на финансите се прилагат следните документи:

1.1. Справка по чл. 87 от ЗДБРБ за трансформиране на средства от целева субсидия за капиталови разходи по образец – **Приложение № 12**, в която се съдържат данни за наименование на конкретните капиталови обекти/позиции и размер на средствата за финансирането им, които се предлагат да отпаднат от инвестиционната програма на общината за 2020 г., и/или предвиден резерв от целева субсидия за капиталови разходи по бюджета на общината по § 00-98 „Резерв за непредвидени и неотложни разходи“, за сметка на които ще се финансират неотложни разходи за текущи ремонти на общински пътища и на улична мрежа, също поименно определени като обекти, с конкретен размер за финансиране.

1.2. Копие от докладната записка на кмета на общината до общинския съвет, обосноваваща причините, поради които се предлага трансформиране на целевата субсидия за капиталови разходи в целеви трансфер за финансиране разходите на общината за извършване на неотложни текущи ремонти на общински пътища и на улична мрежа.

1.3. Копие от влязло в сила решение на общинския съвет за даване на съгласие, кмета на общината да направи предложение до министъра на финансите за трансформиране на средствата, съдържащо задължително данните от справката по **Приложение №12**.

2. Постъпилите в МФ предложения ще се обработват по реда на тяхното постъпване и ще се включат в промените, които ще се извършат по централния бюджет и по бюджетите на общините. През 2020 г. промени ще се извършат на шест етапа, в срок до: 27.03.2020 г., 15.05.2020 г., 28.07.2020 г., 28.09.2020 г., 28.10.2020 г. и

28.11.2020 г. Внасянето на предложенията в МФ следва да става най-късно до 5 работни дни преди посочените срокове.

3. Министърът на финансите ще извършва компенсирана промяна в намаление на средствата по § 31-13 от ЕБК за 2020 г. и увеличение на средствата по § 31-18 от ЕБК за 2020 г., която ще е в сила от датата, посочена в писменото уведомление до кмета на общината. Промени по показателите на общинския бюджет и по разчетите за финансиране на капиталовите разходи се извършват след писменото уведомление на министъра на финансите и съгласно решението на общинския съвет по т. 1.3.

4. Обръщаме внимание, че министърът на финансите няма да извършва промяна за трансформация на средствата по чл. 87 от ЗДБРБ за 2020 г., когато към предложението на кмета на общината не са приложени изискуемите документи, съдържащи данните, посочени в т. 1. Решението на министъра на финансите за отказ или трансформиране на средствата ще е по законосъобразност, на база данните в документите по т. 1. Извършени, но неразплатени разходи за текущи ремонти на общински пътища и на улична мрежа в предходни години, не са допустими за финансиране по реда на чл. 87 от ЗДБРБ за 2020 г.

5. Формата и сроковете за отчитане на извършените разходи от трансформираната целева субсидия за капиталови разходи ще бъдат определени по реда на чл. 133, ал. 5 от ЗПФ.

6. На основание чл. 42, ал. 5 от ПМС № 381 от 2019 г. по решение на общинския съвет, до размера на трансформираната целева субсидия за капиталови разходи по реда на чл. 87 от ЗДБРБ за 2020 г, може да се извършват компенсирани промени между разходите за неотложни текущи ремонти на общински пътища и на улична мрежа, в рамките на бюджетната година.

В процеса на изпълнение на общинския бюджет, в частта за капиталовите разходи, е необходимо своевременно установяване на окончателните капиталови разходи, подлежащи на финансиране с целевата субсидия и при необходимост също **своевременно** извършване на компенсирани промени, одобрени от общинския съвет във връзка със спазване на разпоредбата на чл. 124, ал. 3 от ЗПФ. Разпоредбата гласи, че общинският съвет може да одобрява компенсирани промени между показатели на капиталовите разходи, както и между отделни обекти, финансирани със средства от целевата субсидия, определена със закона за държавния бюджет за съответната година, **като промените се одобряват само в рамките на бюджетната година.** При наличие на компенсирани промени по реда на чл. 124, ал. 3 от ЗПФ, за съответния отчетен период, тези промени следва да са отразени в уточнения план на отчетите за съответното тримесечие.

Следва да се има предвид, че отчетените капиталови разходи в сводния отчет за финансиране на капиталовите разходи за 2020 г., в отчета за финансиране на капиталовите разходи по обекти и в отчета за касовото изпълнение на бюджета трябва да са равни. Разлика се допуска единствено в случаите на възстановени капиталови разходи, които се отразяват в намаление на тези разходи в отчетите за касовото изпълнение на бюджета, като в тези случаи за разликата се прилага сканирана обяснителна записка в ИСО.

IX. РЕД И УСЛОВИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ НА ОБЩИНИТЕ

Промени на бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет се извършват в изпълнение на актове на Министерския съвет по реда на чл. 51, ал. 2, чл.

55а, както и по реда на чл. 111 от ЗПФ. На основание чл. 52, ал. 1, т. 2 от ЗПФ, бюджетните взаимоотношения на общините се променят и при одобряването от министъра на финансите на безлихвени заеми по реда на чл. 103, ал. 1 и 4 и чл. 130ж от закона.

Размерът на бюджетните взаимоотношения с централния бюджет се смята за изменен от датата, посочена в писменото уведомление на министъра на финансите. Промените по показателите на общинския бюджет в резултат на получени като трансфер или временен безлихвен заем средства от държавния бюджет и от други бюджети и сметки се извършват, без да е необходимо решение на общинския съвет.

X. ФИНАНСОВИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ДОГОВОРИ

За сметките за средства от Европейския съюз се съставят, утвърждават и актуализират разчети.

Съгласно чл. 144, ал. 4 от ЗПФ разчетите за сметките за средства от Европейския съюз на общините се изготвят от кмета на общината и се утвърждават от общинския съвет. Редът за изготвяне, утвърждаване и актуализиране на разчетите се определя с наредбата на общинския съвет по чл. 82, ал. 1 от ЗПФ.

Съгласно чл. 80, ал. 3 от ЗДБРБ за 2020 г. размерът на неразплатените задължения на общини – бенефициенти по програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство, за наложени финансови корекции се намалява с 80 на сто еднократно чрез сключване на тристранно споразумение между управляващия орган на оперативната програма, министъра на финансите и кмета на съответната община. Намалението се извършва при условие, че има сключено тристранно споразумение между управляващия орган на оперативната програма, министъра на финансите и кмета на съответната община.

XI. ОБЩИНСКИ ДЪЛГ И ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТЪР НА ОБЩИНСКИЯ ДЪЛГ

Съгласно чл. 9 от Закона за общинския дълг (ЗОД), кметът на общината следва да изготви **годишен отчет** за състоянието на общинския дълг и на дълга на лицата по чл. 8а от същия закон, който внася за одобрение в общинския съвет *като неразделна част от отчета за изпълнението на общинския бюджет*. Отчетът на общинския дълг за 2019 г. се изготвя от кмета на общината и одобрява от общински съвет съгласно справка **по образец (приложение № 14)** - Информация за общинския дълг, издадените общински гаранции, съотношението на плащанията, дълга на лицата по чл. 8а от Закона за общинския дълг и издадените от тях гаранции през 2019 г.). Това следва да е минималната информация, която да съдържа отчета за дълга. Препоръчително е той да бъде придружен от подробен анализ за състоянието и движението му през годината, включително и анализ на изпълнението на фискалното правило по чл. 32 от ЗПФ.

Обръщаме внимание, че образецът на **приложение № 14** е неизменна част от отчета за дълга и следва да е **официално заверен** (с подпис на кмета и печат на общината). При изчисляване на съотношението за 2019 г. по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ не се включват плащанията по заемите по чл. 3, т. 5 от ЗОД (вкл. и по заемите от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда), дълга от Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“, „Фонд за органите на

местното самоуправление в България – ФЛАГ“ ЕАД (вкл. и Фонд за устойчиво градско развитие, като еднолично акционерно дружество със собственик на капитала ФЛАГ ЕАД) и заемите от др. лица, попадащи в сектор „Държавно управление“. Съгласно чл. 84, ал. 1 от ЗДБРБ за 2019 г., при определяне на съотношението и при прилагане на ограничението по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ не се включва и годишния размер на плащанията по дългосрочни договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори), по заемите въз основа на средствата по § 9 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, както и по заемите по ал. 5. Съгласно чл. 82, ал. 3 от ЗДБРБ за 2020 г. плащанията за 2019 г. по главницата на съществуващ дълг със средства от нов дълг, който е поет за рефинансирането му, също не се включват в ограничението по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ.

Напомняме и за чл. 176 от ЗОД, съгласно който в рамките на текущата бюджетна година общините могат да поемат **нов дълг** за реализиране на дългосрочни договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори) в размер **до 15 на сто** от средногодишния размер на отчетените капиталови разходи за последните четири години по съответния общински бюджет.

Обръщаме внимание, че съгласно чл. 18 от ЗОД решението по чл. 9 от закона, с което е приет отчета за състоянието на дълга през 2019 г., и самият отчет се изпращат на хартиен носител в 30-дневен срок от приемането на решението до министъра на финансите, с копие до Сметната палата.

При изготвяне на информацията, която следва да се попълни в таблиците по образец на **приложение № 14**, длъжностните лица оторизирани за работа с РОД биха могли да използват справките, които се генерират от регистъра и по специално - „Справка за съотношението на плащанията по дълга за бюджетна година (от 2014 г.)“ и „Движение и състояние на дълга и гаранциите за избран период“ (за 2019 г.). При попълване на данните в таблицата за изчисление на съотношението по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ се посочва **частта** от отчета по § 31-12 от ЕБК за 2020 г., представляваща **размера на изравнителната субсидия (т.е. без частта за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища).**

В случай, че **общината няма поет дълг или не е обслужвала такъв през 2019 г., общинският съвет също следва да приеме решение по чл. 9 от ЗОД.** Необходимо е кметът да изпрати **писмо**, с което да декларира, че общината **няма дълг**, като цитира и съответното решение.

При неизпълнение на чл. 18 от ЗОД, разпоредбата на чл. 58, ал. 1 от същия закон предвижда административно наказание глоба в размер от 200 до 500 лв. за кмета на общината.

РЕГИСТЪР „ОБЩНСКИ ДЪЛГ“ (РОД)

Информацията се представя от общините в съответствие с изискванията в ЗОД и указания на министъра на финансите, които са публикувани на интернет страницата на МФ: <http://www.minfin.bg> (**Публични разходи> Финанси на общините> Централен регистър общински дълг**). Вписването на информацията в РОД се извършва от лица, определени със заповед на кмета на общината и оторизирани за работа със системата по реда и начина, определени в раздел I на ФО № 25/2015 г. и допълненията в писмо ФО № 35/2015 г. Напомняме, че с писмо ФО № 48/2018 г. са утвърдени нови бланки, които следва да се използват в случай на създаване/промяна/изтриване на потребителски права с РОД и ИСО. В тази връзка препоръчваме да бъде направена оценка на регистрираните потребители от съответната община и при *необходимост* да

се изпратят съответните искания за права (информация за регистрираните потребители има в линка със справки).

Достъпът до РОД може да стане на адрес: <http://rod.minfin.bg/>, а ръководството за потребителя на системата може да бъде намерено в полето „Помощ“. Всяко оторизирано от кмета на общината лице следва да отразява своевременно текущите промени в обстоятелствата на поетия от общината дълг в РОД, **но не по-късно от 10-то число (включително) на следващия месец**. Напомняме, че основната информация за сключения договор (заемно споразумение, писмо на министъра на финансите за одобрен безлихвен заем по ЗПФ и др.), от който ще произтекат задължения, представляващи дълг по смисъла на ЗОД или за сключен анекс към него, се вписва за отчетния месец, в който попада датата на договаряне/предоговаряне.

По отношение на модула „Дълг на контролираните от общината лица, попадащи в сектор „Местно управление““, данните в РОД следва да се вписват от 1-во до 10-то число на месеца, следващ съответното отчетно тримесечие, съгласно писмо ФО № 6/2014 г. Списъкът на лицата, попадащи в сектор „Местно управление“ е публикуван на сайта на МФ.

Напомняме и за задължението за **вписване на информация за финансовите активи, притежавани от общината, съгласно дадените указания с писмо ФО № 14/2016 г.**

Периодично данните вписани в РОД се публикуват на сайта на МФ и на Портала за отворени данни на Република България във връзка с ангажиментите по публикуване на информацията в отворен формат, заложили във Втория план за действие на Република България за участие в инициативата „Партньорство за открито управление“ в Националната програма за реформи и в Националната програма за развитие България. В тази връзка отново напомняме за необходимостта от коректност на информацията в регистъра и обвързаността ѝ с в оборотните ведомости и касовите отчети. Много важен момент е и начина, по който се регистрират отделни елементи от дълга, тъй като при използването на некоректни номенклатури при вписването данни се получава невярна информация за структурата на общинския дълг (матуритетна, валутна, лихвена), а тази информация е необходима при изготвянето на данни за Нотификационните таблици за дефицита и дълга, съгласно регламенти на ЕС. Определянето на вида на дълга и начина му на вписване в РОД от 2015 г. са описани в раздел III от писмо ФО № 25/2015 г., като вида на документите, които следва задължително да се прикачват в системата са посочени в писмо ФО № 9/2017 г. При необходимост от корекция на вписани данни в РОД (без актуализиране на *планираните суми*) за изтекъл отчетен период (или периоди), оторизираното лице следва да изпрати писмено искане за отключване на системата до МФ, дирекция „Финанси на общините“. С оглед на *задължението за навременно* вписване на обстоятелствата в РОД, писменото искане за отключване се допуска *по изключение*, като то следва да е мотивирано и се изпраща *сканирано* с подпис на кмета на съответната община по електронната поща (или по СЕОС) на ana.vasileva@minfin.bg, d.yankova@minfin.bg, g.tonova@minfin.bg или l.popov@minfin.bg и се прикачва в „Документи“ към съответния дълг, по който се иска промяна.

Предвид разпоредбата на чл. 40 от ЗПФ, съгласно която дължимите суми за лихви и погашения по главниците по общинския дълг съставляват приоритетно задължение на общинския бюджет, обръщаме внимание, че е необходимо да се предприемат действия по обслужването на дълга *в срок*, за да не се допуска забава в плащанията по него. В случай, че бъде допусната забава повече от 30 дни, напомняме, че съгласно чл. 54, ал. 3, т. 3 от ЗОД, в регистъра се вписва просрочието по начина,

определен в писмо ФО № 14/30.05.2016 г. С оглед на това, че системата не позволява запис на плащане след изтичане на два месеца от крайния срок за погасяване на дълга, в случай на прихващане по чл. 106 от ЗПФ на безлихвен заем, оторизираното общинско лице изпраща сканирано писмо на горепосочените имейли (или по СЕОС) за отключване на месеца, в който трябва да се запише извършеното прихващане (плащане).

Отчитането на задължения, представляващи финансов лизинг и търговски кредити е пояснено в рубриката „Коментари по методологически въпроси“, публикувани на адрес: [http:// www.minfin.bg](http://www.minfin.bg): (*Бюджет > Методология > Методология на отчетността > Бюджетно счетоводство*). В тази връзка обръщаме внимание, че доколкото авансовата вноска представлява предварително плащане по договор за финансов лизинг преди придобиването (доставката) на съответния дълготраен актив, сумата на авансовото плащане по договора за финансов лизинг не би следвало да се отразява в РОД, тъй като в отчетността на бюджетните организации задълженията по финансов лизинг, отразени по кредита на сметка 1911, се начислят към датата/годината на доставка на актива, едновременно с неговото завеждане по баланса. В подобни случаи реалното задължение по финансов лизинг (поемането на дълг, който разсрочено ще бъде разплатен в съответствие с погасителен план) представлява разликата между стойността на договора и авансово заплатената сума по договор, т.е. дългосрочното задължение по лизинга, отразено в годината на придобиване на актива, представлява неплатеното задължение по договора, подлежащо на разсрочено плащане.

Поемането на дълг от второстепенен разпоредител с бюджет трябва да става чрез първостепенния разпоредител с бюджет (кмета на общината) по реда, определен в ЗОД и при спазване на изискванията в ЗПФ.

Обръщаме внимание, че когато към общината е прехвърлен друг разпоредител с бюджет (напр. училище от МОН), който към момента на прехвърлянето е имал задължения, представляващи дълг (напр. финансов лизинг), оторизираното общинско лице за работа с РОД следва да впише задължението (дълга) на разпоредителя в регистъра с датата на която е станало прехвърлянето и в размер, съответстващ на остатъчния размер на дълга по счетоводни данни към датата на прехвърлянето.

Отговорността за коректността на вписаните в РОД данни е на оторизираните за работа с регистъра лица от общините. Съгласно чл. 173б от ЗПФ за **неизпълнение на задължението** за предоставяне на информация по чл. 35 от същия закон виновното длъжностно лице се наказва с **глоба от 100 до 500 лв.**, а при повторно нарушение на нарушителя се налага глоба в двоен размер.

XII. ОБЩИНИ С ФИНАНСОВИ ЗАТРУДНЕНИЯ

Съгласно чл. 84, ал. 5 и чл. 94, ал. 5 от ЗПФ бюджетите на общините в процедура по финансово оздравяване следва да се съгласуват предварително с министъра на финансите и да се разглеждат от общинския съвет заедно със становището на министъра на финансите. През 2020 г. на основание чл. 91, ал. 1 от ЗДБРБ за 2020 г. кметът на община, за която срокът на процедурата за финансово оздравяване е изтекъл през 2019 г. и отпуснатият по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ заем не е възстановен, изпраща проекта на бюджет на общината за съгласуване от министъра на финансите. При разглеждането от общинския съвет на бюджета на общината се обсъжда и становището на министъра на финансите.

В тази връзка, общините в процедура за финансово оздравяване и общините, за които срокът на процедурата за финансово оздравяване е изтекъл през 2019 г. и отпуснатият по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ заем не е възстановен, следва **в срок до**

17 януари 2020 г. да изпратят в МФ, дирекция „Финанси на общините“, по електронна поща на отговорника за общината попълнен файл „Информация за съгласуване на проекта на бюджет за 2020 г.“, който съдържа следните приложения:

- Проект на бюджет за 2020 г. по агрегирани показатели – **приложение № 15**;
- Прогнозни парични потоци за периода 2020 – 2022 г. - **приложение № 16**;
- Таблица за прогнозното изменение на показателите по чл. 130а от ЗПФ за периода 2020 - 2022 г. - **приложение № 17**.

В допълнение в същия срок (до 17 януари) от общините в процедура за финансово оздравяване следва да се изпрати и План-график за обслужване на просрочените задължения - **приложение № 2**.

Таблицата за прогнозните парични потоци за периода 2020 – 2022 г. се попълва по всички раздели общо за бюджета на общината, като за колоната „Бюджет 2020 г.“ са създадени автоматични връзки към параметрите за проекта на бюджет на общината от **приложение № 15**. Обръщаме внимание, че за 2021 г. и 2022 г. основните бюджетни взаимоотношения следва да се планират на нивото на одобрените със ЗДБРБ за 2020 г.

Общините в процедура на финансово оздравяване, които имат съгласуван от министъра на финансите план за финансово оздравяване, следва да съобразят бюджетните параметри с одобрените показатели в оздравителния план, като се актуализират размерите на бюджетните взаимоотношения в съответствие с одобрените със ЗДБРБ за 2020 г.

Пакетът от документи следва да бъде придружен с обяснителна записка, която да отразява визията на общината за периода 2020 – 2022 г. по отношение на приходите (включително за увеличаване на събираемостта на данъка върху недвижимите имоти и данъка върху превозните средства), разходите, операциите с финансови активи и пасиви, вкл. политиката на общината по отношение на дълга, както и анализ на ангажиментите по договори и на задълженията за разходи.

В срок до 17 януари 2020 г. общините с прекратена процедура за финансово оздравяване на основание чл. 130л, ал. 1 от ЗПФ изпращат в МФ уведомление, както и препис от решението на общинския съвет, с което е прекратена процедурата.

Обръщаме внимание, че на основание чл. 90, ал. 1 от ЗДБРБ за 2020 г. за общини с финансови затруднения се считат и общините, за които при изпълнение на проекти, финансирани със средства от Европейския съюз, наличните към края на 2019 г. задължения към доставчици в отчетна група сметки за средства от Европейския съюз надвишават 50 на сто от отчетените към края на годината разходи по бюджета на общината, независимо дали са налице условията по чл. 130а, ал. 1 от ЗПФ. Тези общини прилагат разпоредбите на глава осма „а“ от ЗПФ.

За общините, за които срокът на процедурата за финансово оздравяване е изтекъл през 2019 г., отпуснатият по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ заем не е възстановен и при оценката по чл. 130д, ал. 1 от ЗПФ се установи наличие на три или повече от условията по чл. 130а, ал. 1 от същия закон, планът за финансово оздравяване освен съдържанието по чл. 130е, ал. 1-3 от ЗПФ включва мерки за оптимизиране на разходите за възнаграждения в дейност „Общински съвети“ и не предвижда ползването на временен безлихвен заем по чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ.

ХІІІ. ДРУГИ

Бюджетът на общината за 2020 г. се предоставя на МФ чрез зареждането му в ИСО на електронен адрес: <http://iso.minfin.bg/>. Ръководството за потребителя на системата може да бъде намерено в полето „Помощ“.

За целите на представянето на изискуемите данни за бюджета на общината за 2020 г. посредством ИСО определените със заповед на кметовете на съответните общини длъжностни лица - оторизирани служители (титуляр и заместващ) за работа със системата, въвеждат файловете на конкретната община в ИСО, като наименованието на файловете следва да отговаря на описания в системата ИСО формат. При всяка настъпила промяна в заповедта за определяне на оторизираните служители за работа със системата съответните общини уведомяват писмено дирекция „Финанси на общините“ в МФ по реда и начина, определен в раздел I на ФО № 25/2015 г., ФО № 35/2015 г. и ФО № 48/2018 г.

Достъп до ИСО имат само регистрирани потребители, които имат съответните права, като регистрацията на потребителите в ИСО се извършва само на електронен адрес: <http://iso.minfin.bg/>.

Приложения:

1. Бюджет на общината по бюджетни показатели се зарежда на електронен адрес <http://iso.minfin.bg/>;

2. Разшифровка на натуралните показатели по бюджета за 2020 г. се зарежда на електронен адрес <http://iso.minfin.bg/>;

Макетите по т. 1 и т. 2 ще бъдат качени на интернет страницата на МФ като приложения към тези указания и ще се изпратят на общините по електронна поща от съответните отговорници;

3. Натурални и стойностни показатели за прилагане на стандартите в делегираните от държавата дейности за 2020 г. на община - **приложение № 1**, което е изпратено по електронна поща до съответната община;

4. План-график за обслужване на просрочените задължения – **приложение № 2** се изпраща по електронен път във формат MS Excel на отговорника за общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

5. Справка за размера (ставката) на данъка върху недвижимите имоти, данъка при възмездно придобиване на имущество и данъка върху превозните средства за 2020 г. – **приложение № 3**, заедно с изискуемите документи, се изпраща в срока по чл. 97 от ЗПФ на хартиен носител с подпис на кмета и печат на общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

6. Информация за план-сметката по чл. 66 от ЗМДТ за 2020 г. – **приложение № 4** се изпраща в срока, определен с чл. 97 от ЗПФ, по електронен път във формат MS Excel на отговорника за общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

7. Справка за разпределението на средствата от преходния остатък от 2019 г. по бюджета на общината за 2020 г. – **приложение № 5** се изпраща, в срока определен с чл. 97 от ЗПФ, по електронен път във формат MS Excel на отговорника за общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

8. Справка за разходите за командироване на експертите от ТЕЛК от друга община при освидетелстване на лица, живеещи на територията на тяхната община – **приложение № 6** се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“ **до 10-то число на месеца**, следващ отчетното тримесечие, а за четвъртото тримесечие – **до 7-ми декември 2020 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения както сканирана, така и с файл – MS Excel, а за общините които не са включени в системата по изключение на хартиен носител;

9. Справка за общия размер на възстановените средства от неразкрити социални услуги за тримесечие на 2020 г. – **приложение № 7** се изпраща на хартиен носител с подпис на кмета и печат на общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

10. Справка за фактически разходвани средства за присъдена издръжка по реда на Наредбата за изплащане от държавата на присъдена издръжка за съответното тримесечие на 2020 г. и разшифровка към нея – **приложения № 8 и 8а** се изпращат в МФ, дирекция „Финанси на общините“, **до 10-то число на месеца**, следващ отчетното тримесечие, а за четвъртото тримесечие – **до 7-ми декември 2020 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения както сканирана, така и с файл – MS Excel, а за общините които не са включени в системата по изключение на хартиен носител;

11. Справка за разпределение на субсидията за 2020 година по читалища – **приложение № 9** се изпраща в срока, определен с чл. 97 от ЗПФ на хартиен носител с подпис на кмета и печат на общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

12. Справка за фактически извършените и разплатени транспортни разходи за доставки на хляб и основни хранителни продукти в планинските и малките селища с население до 500 жители (без курортите) за 2020 г. – **приложение № 10** се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“, в срок до 14-ти декември 2020 г. чрез системата за електронен обмен на съобщения, а за общините, които не са включени в системата - по изключение на хартиен носител;

13. Справка – декларация за осъществен контрол по реда на чл. 14, ал. 4 на ПМС № 381 от 2019 г. – **приложение № 11** се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“, в срок до 14-ти декември 2020 г. чрез системата за електронен обмен на съобщения, а за общините, които не са включени в системата - по изключение на хартиен носител;

14. Справка по чл. 88 от ЗДБРБ за 2020 г. за трансформиране на средства от целева субсидия за капиталови разходи по образец – **приложение № 12**;

15. Заявка за зареждане на лимит от целева субсидия за капиталови разходи, съгласно чл. 53, ал. 2 от ЗДБРБ за 2020 г. - **приложение № 13** се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“ до 25-то число на месеца, предхождащ месеца, за който общината е заявила зареждане на лимит в СЕБРА чрез системата за електронен обмен на информация, а за общините, които не са включени в системата – по изключение на хартиен носител;

16. Информация за общинския дълг, издадените общински гаранции, съотношението на плащанията, дълга на лицата по чл.8а от Закона за общинския дълг и издадените от тях гаранции през 2019 година - **приложение № 14**;

17. Проект на бюджет за 2020 г. по агрегирани показатели – **приложение № 15** (отнася се за общините с открита процедура по финансово оздравяване и общините по чл. 91, ал. 1 от ЗДБРБ за 2020 г.);

18. Таблица за прогнозните парични потоци за периода 2020 – 2022 г. - **приложение № 16** (отнася се за общините с открита процедура по финансово оздравяване и общините по чл. 91, ал. 1 от ЗДБРБ за 2020 г.);

19. Таблица за прогнозното изменение на показателите по чл. 130а от ЗПФ за периода 2020 - 2022 г. - **приложение № 17** (отнася се за общините с открита процедура по финансово оздравяване и общините по чл. 91, ал. 1 от ЗДБРБ за 2020 г.).

В срока, определен с чл. 97 от ЗПФ, общините изпращат в МФ, дирекция „Финанси на общините“, на отговорника за общината по електронен път и сканирано копие от решението на общинския съвет за приемането на бюджета на общината за 2020 г.

МИНИСТЪР: /П/

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ